

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)

Сучавський університет ім. Стефана чел Маре (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)

Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)

Державна установа

«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)

Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)

Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)

Торгово-промислова палата України (Україна)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

СЕКЦІЯ 4

ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

(в рамках освітнього модуля Проєкту Жан Моне Ерасмус+ «Реформування екологічної, енергетичної, економічної та фінансової сфер України в умовах євроінтеграції» (Project 101085182-REEEFSUEIC))

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

УДК 004.056:330.1

Чижевська М.Б., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
(м. Полтава, Україна)*

Венгер В.В., д.е.н., с.н.с.; Романовська Н.І., к.е.н., доцент

*Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
(м. Київ, Україна)*

ТОКЕНОМІКА ЯК ЕКОНОМІЧНА КОНЦЕПЦІЯ

Концепція крипто tokenomiki бере свій початок у 1970-х роках. Вона охоплює основні фактори, які впливають на вартість токена: випуск, атрибути, розподіл, пропозицію, попит та інші характеристики. Вперше ідея токекономіки була висунута у 1972 році гарвардським психологом Б.Ф. Скіннером. За його припущеннями, подібна економічна модель може допомогти контролювати поведінку людей. Модель економіки токена в основному зосереджена на пропозиції певних одиниць відомої цінності для стимулювання дій і навпаки.

Tokenomika включає концепцію вивчення, проектування та реалізації економічної системи для стимулювання певної поведінки разом з використанням tokeniv для створення спеціальної міні-економіки. Вона визначає роль, яку токен грає в певній екосистемі (системі економічних відносин між користувачами продукту проєкту, власниками tokeniv та токенами проєкту – як засобу доступу або отримання певних бонусів, прописаних у матриці такої екосистеми проєкту), і те, як він накопичує цінність. Tokenomika включає теорію ігор, проектування механізмів та грошово-кредитну складову економіки. Вивчення економіки tokeniv - досить велика область, де кожен день отримують визнання нові тенденції і принципи [1].

Термін tokenomika виникає з двох слів: токен і економіка. Токен – це одиниця активу в блокчейні. Він може існувати у формі взаємозамінного або незамінного токена. Економіка вивчає дефіцит, поведінку споживачів та ефективно використання ресурсів. Подібно до того, як традиційна економіка досліджує виробництво, розподіл і споживання товарів і послуг, tokenomika заглиблюється в те, як цифрові токени створюються, керуються та поширюються в екосистемі блокчейну.

Сьогодні «економіка tokeniv» найчастіше відноситься до вивчення, розробки та впровадження економічних систем, що базуються на криптовалютах. На криптовалютних ринках економіка tokeniv реалізується за допомогою цифрових активів - tokeniv, а система правил, які описують бажану поведінку, реалізується за допомогою смарт-контрактів. Tokenizatsiya – це перетворення фізичних активів на цифрові токени. Це можливо і широко поширене завдяки блокчейнам смарт-контрактів, таким як Ethereum. Все, що має економічну цінність, наприклад, нерухомість, товари, валюта, може бути tokenizovano. Це, в свою чергу, призводить до безлічі потенційних економік tokeniv.

Ключова відмінність між традиційною економікою та tokenomikoю полягає в тому,

що остання прописана в коді [2]. Для криптопроектів добре продумана токеноміка має вирішальне значення для успіху. Розуміння токеноміки має вирішальне значення для всіх, хто залучений або зацікавлений у криптосвіті, оскільки це безпосередньо впливає на вартість, корисність і потенціал цифрових активів.

Блокчейн-проекти розробляють правила токеноміки навколо своїх токенів, щоб заохочувати чи перешкоджати різним діям користувачів. Це схоже на те, як центральний банк друкує гроші та реалізує грошово-кредитну політику, щоб заохочувати чи перешкоджати витратам, кредитуванню, заощадженням та руху грошей. На відміну від фіатних валют правила токеноміки реалізуються через код, вони прозорі, передбачувані та їх важко змінити.

За ствердженням фахівців, токеноміка криптовалют, зокрема Bitcoin, проста та геніальна. Все прозоро та передбачувано. Стимули, що пропонує Bitcoin, дозволяють учасникам отримувати компенсацію, щоб підтримувати надійність мережі та підвищувати її цінність як криптовалюти.

Токеноміка – це фундаментальна концепція, що охоплює основні фактори, які впливають на вартість токена. Важливо, що жоден фактор не дає чарівного ключа. Токеноміку можна комбінувати з іншими інструментами фундаментального аналізу, щоб зробити обґрунтоване судження про майбутні перспективи проекту та ціну його токена.

Традиційно токени є будь-якою формою економічної цінності. Прикладом токена є ваучер, бонусні бали у програмі лояльності, сертифікати акцій, облигації, членство у клубі або навіть бронювання вечері. Криптографічні токени представляють програмовані активи або права доступу, керовані смарт-контрактом та базовим розподіленим реєстром, таким як мережа блокчейнів. Ці токени часто випускаються за допомогою декількох рядків коду з використанням простого смарт-контракту, що працює в розподіленому реєстрі [3].

Зрештою, економіка токена буде мати великий вплив на те, як він буде використовуватися, наскільки легко буде побудувати мережу і чи буде великий інтерес до його варіантів використання. Токеноміку можна розділити на дві частини: макротокеноміка – вивчає зв'язок і взаємодію токенів із мережами блокчейнів, сторонніми компаніями, біржами тощо; мікротокеноміка – вивчає властивості окремого токена.

Процес розробки токеноміки – це процес пошуку економічного значення токена. Від того, наскільки токен буде затребуваний різними групами людей, залежить його ліквідність, вартість, популярність. Для успішного розвитку токеноміки потрібно мати знання з макро- та мікроекономіки, а також мати технічні знання у сферах криптовалют, технології блокчейн та смарт-контрактів. Економічна модель токена побудована на основі бізнес-моделі, яка має математичне представлення та була перевірена на застосовність і внутрішню узгодженість. Розвиток токеноміки тісно пов'язаний з баченням бізнес-цілей засновниками токенів і/або криптовалют.

Токеноміку потрібно розробляти на дуже ранній стадії, щоб вона показала проблеми бізнесу та допомогла уникнути негативних наслідків. Стратегічні інвестори завжди вивчають токеноміку і дуже часто повторно перевіряють розрахунки та економічну модель токена.

Наголосимо, що не всі існуючі моделі токенів відповідають законодавству різних юрисдикцій і є економічно ефективними. Розробити хорошу модель токеноміки досить важко, оскільки створення токеноміки вимагає навичок таких фахівців, як розробники бізнес-моделей, математики, макроекономісти, маркетологи і, що найважливіше, IT-фахівці та блокчейн-експерти – ті, хто може перенести сенс і логіку токеноміки в код проекту.

Список використаних джерел

1. The Various types of Crypto Tokens. Medipedia. URL: <https://11l.ink/fWcqq>
2. Chyzhevska, M., Romanovska, N., Venger, V., Sokolov, V. Tokenomics and Perspectives of Proof of Stake. CEUR Workshop Proceedings, 2024, 3665, Pp. 61–69.
3. Tokenomics. The Beginner's Guide. Blockchains. URL: <https://101blockchains.com/tokenomics>